

13. Tekijän ominaisuudet

Kuvailtavan aineiston tekijöiden keskeiset ryhmäominaisuudet

- [Milloin tekijän ominaisuudet tallennetaan?](#)
- [Missä muodossa tekijän ominaisuudet tallennetaan?](#)
- [Täsmäntäviä ohjeita Marc 21 -formaattissa käytettävistä tekijän ominaisuuksien ilmaisemiseista kentistä](#)
- [Esimerkkejä](#)

Milloin tekijän ominaisuudet tallennetaan?

Kuvailtavan aineiston tekijän ominaisuudet (kuuluminen tiettyyn ammatti-, ikä-, etniseen tai muuhun ryhmään, sukupuoli tms) tallennetaan, mikäli niiden merkittävyyttä pidetään tarpeellisenä. Musiikin metatiedon asiantuntijaryhmä suosittelee, että tieto merkitään varsinkin kokoomateoksiin, joiden sisältämät yksittäiset teokset ovat lasten säveltämiä tai jotka sisältävät etnisten ryhmien musiikkia.

Missä muodossa tekijän ominaisuudet tallennetaan?

Tekijän ominaisuudet voidaan tallentaa

(1) luokituksella (esimerkiksi "-053.2" lapsia tai "-055.1" miehiä tarkoittavana yleisluokituksena UDK-luokituksessa) ja/tai

(2) rakenteistettuna YSOsta valituin ryhmää täsmällisimmin kuvaavin termein (esimerkiksi "harrastajat", "lapset (ikäryhmät)", "naiset", "suomenruotsalaiset").

Huomaa: Epäsuorasti tekijän ominaisuudet voi tallentaa myös tekijän ominaisuudet ilmaisevalla lajityyppi-/muotosanaston asiansanalla, mutta hauissa nämä eivät vastaa varsinaisia tekijän ominaisuuksien ilmaisemiseen tarkoitettuja keinoja.

Täsmäntäviä ohjeita Marc 21 -formaattissa käytettävistä tekijän ominaisuuksien ilmaisemiseista kentistä

Tekijän ominaisuudet voidaan tallentaa ainakin seuraaviin kenttiin, joista osa on perinteisesti luetteloinnin, osa sisällönkuvailun alueeksi katsottavia:

080 Yleinen kymmenluokitus ([linkki formaatin suomennokseen](#) / [linkki alkukieliseen formaattiin](#))

Kenttiin tallennetaan kohderyhmän ilmaisevat luokitukset luokituksen omia ohjeita ja Marc 21 -formaattia noudattaen.

386 Tekijän ominaisuudet ([linkki formaatin suomennokseen](#) / [linkki alkukieliseen formaattiin](#))

Kenttään tallennetaan asiansanoin (ja koodein) aineiston tekijän ominaisuudet.

Tekijän ominaisuusfasetin kokoavina otsikkoina käytettävät Library of Congress Demographic Group Categories Term and Code Listin (LCDGT) suomennetut ja ruotsinnetut termit (osakentässä |m) ja termejä vastaavat koodit (osakentässä |n) ovat

- "Ikä", "Ålder" [age],
- "Opiskelutaso", "Utbildningsnivå" [edu],
- "Etnisyys", "Etnicitet" [eth],
- "Sukupuoli", "Kön" [gd],
- "Kieli", "Språk" [lng],
- "Terveys/toimintakyky", "Hälsa/funktionsförmåga" [mpd],
- "Kansallisuus/asuinalue", "Nationalitet/bosättningsområde" [nat],
- "Ammatti/harrastus", "Yrke/hobby" [occ],
- "Uskonto", "Religion" [rel],
- "Seksuaalinen suuntautuneisuus", "Sexuell läggning" [sxo],
- "Muu", "Övrig" [soc]

LCDGT:stä ja sen suhteesta tekijän ominaisuuksia kuvaaviin YSO-termeihin, ks. [Liite 2: Lisäohjeita kohderyhmän ja tekijän ominaisuuksien merkittävyyteen](#).

655 Aineiston lajityyppi/muoto hakuterminä ([linkki formaatin suomennokseen](#) / [linkki alkukieliseen formaattiin](#))

Kenttään tallennetaan aineiston lajityyppi, joka monessa tapauksessa ilmaisee epäsuorasti tekijän ominaisuudet (esimerkiksi SLM:n "ruotsinsuomalainen kirjallisuus", "suomenruotsalainen kirjallisuus").

Esimerkkejä

Esimerkeissä on mukana vain ne kentät, jotka sisältävät tekijän ominaisuudet joko luokituksina tai asiasanoina. Huomautukset ovat kursivilla ja vertailun vuoksi esitetyt Kongressin kirjaston asiasanaston asiasanat ruskealla värillä.

Elina Mantereen toimittama kirja *Missä on minun kotini?: turvapaikanhakijalasten ja -nuorten kuvia, kertomuksia ja kokemuksia*. Tekijän ominaisuudet (ryhmät, jotka yhdistävät kokoomateoksen sisältämien yksittäisten teosten tekijöitä): lapset, nuoret, turvapaikanhakijat.

386 __ |m Ikä |n age |a lapset (ikäryhmät) |2 yso/fin |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p4354>

386 __ |m Ikä |n age |a nuoret |2 yso/fin |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p11617>

386 __ |m Muu |n soc |a turvapaikanhakijat |2 yso/fin |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p6461>

386 __ |m Ålder |n age |a barn (åldersgrupper) |2 yso/swe |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p4354>

386 __ |m Ålder |n age |a ungdomar |2 yso/swe |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p11617>

386 __ |m Övrig |n soc |a asylsökande |2 yso/swe |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p6461>

650 #0 |a *Children's writings, Finnish.* (tekijän ominaisuudet ilmaistu epäsuorasti LCSH-asiasanoituksella)

Anthony Rolfe Johnsonin Graham Johnsonin levy *In Praise of Woman: 150 Years of English Women Composers*. Sisältää englantilaisten naisten säveltämiä yksinlauluja. Tekijän ominaisuudet (ryhmät, jotka yhdistävät kokoomateoksen sisältämien yksittäisten teosten tekijöitä): englantilaiset, naiset.

386 __ |m Kansallisuus/asuinalue |n nat |a englantilaiset |2 yso/fin |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p11532>

386 __ |m Sukupuoli |n gdr |a naiset |2 yso/fin |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p16991>

386 __ |m Kön |n gdr |a kvinnor |2 yso/swe |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p16991>

386 __ |m Nationalitet/bosättningsområde |n nat |a engelsmän |2 yso/swe |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p11532>

650 #0 |a *Music by women composers |z England.* (tekijän ominaisuudet ilmaistu epäsuorasti LCSH-asiasanoituksella)

Jonas Borgmästarsin toimittama nuottijulkaisu *Esse-låtar*. Sisältää suomenruotsalaisten pelimannien sävelmiä Ähtävältä. Tekijän ominaisuudet (ryhmät, jotka yhdistävät kokoomateoksen sisältämien yksittäisten teosten tekijöitä): suomenruotsalaiset.

386 __ |m Etnisyys |n eth |a suomenruotsalaiset |2 yso/fin |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p3418>

386 __ |m Kansallisuus/asuinalue |n nat |a suomalaiset |2 yso/fin |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p3180> (mikäli 370-kentässä olevan luomispaikkatiedon ei katsota riittävän)

386 __ |m Etnicitet |n eth |a finlandssvenskar |2 yso/swe |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p3418>

386 __ |m Nationalitet/bosättningsområde |n nat |a finländare |2 yso/swe |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p3180>

650 #0 |a *Swedes |z Finland |z Ähtävä |x Music.* (tekijän ominaisuudet ilmaistu epäsuorasti LCSH-asiasanoituksella)

Useiden esittäjien levy *Kaale džambena: Suomen mustalaiset laulavat*. Sisältää suomalaisten romanien lauluja. Tekijän ominaisuudet (ryhmät, jotka yhdistävät kokoomateoksen sisältämien yksittäisten teosten tekijöitä): romanit, suomalaiset.

386 __ |m Etnisyys |n eth |a romanit |2 yso/fin |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p3230>

386 __ |m Kansallisuus/asuinalue |n nat |a suomalaiset |2 yso/fin |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p3180> (mikäli 370-kentässä olevan luomispaikkatiedon ei katsota riittävän)

386 __ |m Etnicitet |n eth |a romer |2 yso/swe |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p3230>

386 __ |m Nationalitet/bosättningsområde |n nat |a finländare |2 yso/swe |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p3180>

650 #0 |a *Romanies |z Finland |x Music.* (tekijän ominaisuudet ilmaistu epäsuorasti LCSH-asiasanoituksella)

Nick Crispinin toimittama nuottijulkaisu *The Big Acoustic Guitar Chord Songbook: Female*. Sisältää Frank Moonin ja Jason Broadbentin sovittamia laulaja-lauluntekijöiden lauluja. Tekijän ominaisuudet (ryhmät, jotka yhdistävät kokoomateoksen sisältämien yksittäisten teosten tekijöitä): laulaja-lauluntekijät.

386 __ |m Ammatti/harrastus |n occ |a laulaja-lauluntekijät |2 yso/fin |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p2351>

386 __ |m Yrke/hobby |n occ |a singer-songwriters |2 yso/swe |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p2351>

Ædonis-mieskuoron levy *Amore: a Capella Love Songs by Gay Composers and Arrangers*. Sisältää homomiesten säveltämiä ja sovittamia mieskuoroteoksia. Tekijän ominaisuudet (ryhmät, jotka yhdistävät kokoomateoksen sisältämien yksittäisten teosten tekijöitä): homot, miehet.

080 1_ |a 784.1 |x -055.3 |2 2019 (luokka otettu UDC Summarysta vuonna 2019)

386 __ |m Seksuaalinen suuntautuneisuus |n sxo |a homot |2 yso/fin |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p27055>

386 __ |m Sukupuoli |n gdr |a miehet |2 yso/fin |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p8173>

386 __ |m Kön |n gnr |a män |2 <http://www.yso.fi/onto/yso/p8173>

386 __ |m Sexuell läggning |n sxo |a homoseksuella män |2 yso/swe |0 <http://www.yso.fi/onto/yso/p27055>

650 #0 |a Music by gay composers. (tekijän ominaisuudet ilmaistu epäsuorasti LCSH-asiasanoituksella)